

Warszawa, 4 listopada 2024 roku

Sprawa: Interpelacja nr 5353
Znak sprawy: FG6.054.247.2024.1643.ILWG
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na Interpelację nr 5353 Pani Poseł Iwony Marii Kozłowskiej z 14 października 2024 roku, w sprawie pozyskania funduszy na budowę nowej szkoły, w zakresie ministra właściwego ds. finansów publicznych przedstawiam następujące informacje.

Środki niezbędne do realizacji zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym na utrzymanie placówek wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, są zagwarantowane w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego są ich zadaniami własnymi. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa.

Subwencja ogólna:

Określona dla każdej jednostki samorządu terytorialnego kwota części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2024 może ulec zwiększeniu jedynie z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej. W ciągu roku budżetowego 2024 na wnioski poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego dokonywane są zwiększenia z ww. rezerwy w oparciu o „Kryteria podziału rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2024”. Kryteria te zostały zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Ponadto ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego przewiduje utworzenie, w ramach subwencji ogólnej, rezerwy przeznaczonej dla jednostek samorządu terytorialnego. Warunkiem otrzymania środków z tej rezerwy jest spełnienie kryteriów przyznawania środków przewidzianych w ww. ustawie, przy czym ustawowe kryteria podlegają uszczegółowieniu na dany rok budżetowy w uzgodnieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych nie jest więc uprawniony do przyznawania środków, na podstawie indywidualnych wniosków, poza kryteriami wypracowanymi wspólnie z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego.

Warto podkreślić, że o przeznaczeniu środków otrzymanych z tytułu subwencji ogólnej (w tym jej części oświatowej) decyduje organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w dniu 21 października 2024 r. Prezydent RP podpisał uchwaloną przez Sejm RP 1 października br. ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zawarte w nowej ustawie regulacje w zakresie finansowania zadań oświatowych stanowią w przeważającej części powtórzenie dotychczasowych rozwiązań.

Analogicznie, jak obecna część oświatowa subwencji ogólnej, ustalane będą potrzeby oświatowe dla wszystkich JST, tj. w wysokości nie mniejszej niż w roku poprzedzającym rok budżetowy, skorygowane o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizacji zadań oświatowych. Podział globalnej kwoty potrzeb oświatowych na poszczególne JST następował będzie zgodnie z rozporządzeniem wydawanym przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

W nowej ustawie został jednak rozszerzony katalog zadań uwzględnianych przy ustalaniu potrzeb finansowych. W nowym systemie w kwocie potrzeb oświatowych uwzględniane będą skutki wzrostu średnich wynagrodzeń nauczycieli przedszkoli prowadzonych przez JST. Należy zauważyć, że w obecnie obowiązujących rozwiązaniach w kalkulacji części oświatowej subwencji ogólnej brane są pod uwagę wyłącznie skutki podwyżek wynagrodzeń nauczycieli w szkołach i placówkach prowadzonych przez JST.

Ponadto, globalne potrzeby oświatowe ulegną zwiększeniu o równowartość kwoty dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego. Zmiana ta uelastyczni sposób wykorzystania środków przez JST wskutek odejścia od transferu dotacyjnego na rzecz dochodów własnych ustalanych w tej samej wysokości.

Dotacja celowa:

Dodatkowo jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych, np. z zakresu zadań inwestycyjnych szkół i placówek oświatowych. Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie ww. zadań mogą być udzielane do wysokości 50% planowanych wydatków jednostki samorządu terytorialnego na realizację danego zadania, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej – stanowi tak dotychczasowa (art. 42 ust. 2 pkt 2 i ust. 3), jak i nowa (art. 45 ust. 1 pkt 1 i ust. 2) ustawa o dochodach JST. Corocznie w kolejnych ustawach budżetowych planowana jest rezerwa celowa poz. 45 – Środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, której środki dedykowane są wsparciu inwestycyjnych zadań własnych JST, głównie realizowanych w ramach programów wieloletnich. W zależności od poziomu zaangażowania środków rezerwy, rezerwa ta może być wykorzystana na dofinansowanie zadań własnych z zakresu inwestycji szkół i placówek oświatowych.

Istotne jest, że wysokość środków zaplanowana w tej rezerwie jest co do zasady ograniczona i zdeterminowana przepisami prawa krajowego i unijnego, obejmującymi m.in.: wartość referencyjną dla deficytu nominalnego (3% PKB) i długu (60% PKB) sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz maksymalny

limit wydatków budżetu państwa wyznaczany stabilizującą regułą wydatkową (SRW), która określa nieprzekraczalny limit wydatków dla organów i jednostek, o których mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych. W związku z tym środki na inne zadania, przyznawane są w zależności od dostępności środków w rezerwie celowej poz. 45 w danym roku.

Poszczególni Wojewodowie, również Wojewoda Kujawsko-Pomorski, posiadają wiedzę w zakresie istnienia tej rezerwy i sukcesywnie o środki z tego źródła występują.

Wojewoda, jako dysponent części budżetowej, właściwy jest do rozpatrzenia i oceny wymogów formalnoprawnych w zakresie możliwości dofinansowania zadań inwestycyjnych ze środków budżetu państwa, w tym zaproponowanego przez daną JST montażu finansowego, z uwzględnieniem przyjętej procedury dla danego typu przedsięwzięć.

Powyższe dotyczy przede wszystkim istnienia podstawy materialno-prawnej umożliwiającej realizację danego zadania ze środków budżetu państwa, analizy uwarunkowań związanych z realizacją danego zadania przez Beneficjenta, oraz dokumentacji w sprawie.

Podkreślenia wymaga, że dotacja celowa z budżetu państwa nie stanowi dochodów własnych jednostki samorządu terytorialnego w rozumieniu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Dotacja celowa jest udzielana na realizację zadania, a nie na sfinansowanie wkładu własnego JST do realizacji innych programów finansowanych ze środków publicznych.

Niezależnie od powyższego dodatkowo informuję, że w sprawach prowadzenia polityki państwa w obszarze oświaty i wychowania, właściwym jest Minister Edukacji, realizujący zadania związane z przygotowywaniem strategicznych rozwiązań, rozwojem i finansowaniem placówek oświatowych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu